

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Kauhajoen kaupunki pitää uudistuksen tavoitteita kannatettavina. Uudistuksen sisällössä on kuntien kannalta muutamia ongelmallisia esityksiä. Uudistuksen tavoitteiden kannalta ongelmallisimmat yhtiöt ovat niitä, jotka toimivat valtakunnallisesti ja pienomistajan osuus voi olla prosenttien kymmenyksiä, jolloin ei tosiasiasa mahdollisuus vaikuttaa yhtiön toimintaan toteudu. Tällaisiin tapauksiin puuttuminen näyttäytyy jollan tavoin ymmärrettävänä. Myös uudistukseen toiset toimialat soveltuvat paremmin kuin toiset.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

-

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

-

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

-

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Tehtävät kuten jätehuolto ja vesihuolto tulisi sulkea omistusosuusvaatimuksen ulkopuolelle, koska ne ovat luonteeltaan yhteiskunnallisesti kriittisiä perustoimintoja. Jäte- ja vesihuoltoyhtiöt on perustettu järjestämään yhteisesti omistajakuntiensa lakisääteiset velvoitteet. Ko. yhtiöt eivät kunnallisina yhtiöinä toimi omistajakuntiensa tai toimialueensa ulkopuolella, eivätkä kilpaile vapailla markkinoilla. Esitetty 10 % omistusosuuden vähimmäisvaade kaikkiin uudistuksen kohteena oleviin yhtiöihin on liian iso. Uudistuksen tavoitteiden täyttyminen tulisi toteuttaa toisella tavoin, niin että pienomistajana olevalla kunnalla olisi todellinen valta vaikuttaa sidosyksikössä. Vaihtoehtona esitetty poikkeus, että tietyn liikevaihdon alittavat sidosyksiköt olisi rajattu pois uudistuksesta on kannatettava. Uudistus vaikuttaisi eri kokoiisiin kuntiin eri tavoin. Kuntaliitto arvioi omassa lausunnossaan, että suurimmillekin kunnille uudistus toisi lisäkustannuksia. Erityisen hankalaan asemaan asettuisivat pienet ja keskiuuret kunnat, joissa palvelutarjonta voi olla rajallinen ja tarvittava palvelu on saatavilla vain sidosasemaa hyödyntämällä.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

-

- Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?

-

- Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)

-

- Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?

-

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

-

- Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?

-

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

-

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiin? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

-

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

-

- **Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?**

-

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemysenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

Muut huomiot

-

Kaappola Päivi

Kauhajoen kaupunki - Kauhajoen kaupunginhallitus 17.2.2025 § 36